Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΟΥΔΕΤΕΡΙΣΜΟΥ

Ὑπὸ GEORG SCHWARZENBERGER *

(Μετάφρασις ὑπὸ Ι. ΚΙΝΝΑ)

Τὸ ἀντικείμενον τῆς παρούσης διατριβῆς εἶναι περιωρισμένον. Πρόκειται νὰ ἐξετάσῃ τὸν σκοπὸν καὶ τὰ ὅρια τοῦ οὐδετερισμοῦ [1], ὡς ἑνὸς δείγματος τῆς διεθνοῦς στρατηγικῆς [2] ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς εἰδικῆς παρούσης φάσεως τοῦ πυρηνικοῦ ἀδιεξόδου μεταξὺ τῶν δύο παγκοσμίων στρατοπέδων [3].

Ι. Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΟΥΔΕΤΕΡΙΣΜΟΥ

Ὁ «οὐδετερισμὸς» εἶναι ἀκόμη ἕνας ὅρος νεοεισαχθεὶς εἰς τὸ λεξιλόγιον τῶν Διεθνῶν Σχέσεων. Δὲν δύναται ἀκόμη νὰ θεωρηθῇ ὡς βάσις διὰ μίαν παραδεκτὴν σημασίαν. Διὰ τοῦτο εἶναι ἴσως ἐπιβοηθητικὸν νὰ ἑρμηνευθῇ ἡ πιθανότης τυχὸν σχέσεων πρὸς λέξεις τῆς αὐτῆς κατηγορίας διὰ παραπομπῆς εἰς τοὺς πλέον συνήθεις μεταξὺ τῶν σχετικῶν ὅρων καὶ ἀναλύσεώς των ἀκολούθως ἕνα πρὸς ἕνα.

---

* ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ : Ὁ συγγραφεὺς τοῦ παρόντος δοκιμίου ἐγεννήθη εἰς τὸ Heilbronn τῆς Βυρτεμβέργης τὸ 1908. Τὸ 1936 ἔλαβεν, εἰς Λονδῖνον, ὅπου καὶ ἐγκατεστάθη, τὸν τίτλον τοῦ Διδάκτορος τῆς Φιλοσοφίας. Περιελήφθη εἰς τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τοῦ Κολλεγιακοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Λονδίνου ἀπὸ τοῦ 1945. Δικηγόρος, ἀπεφοίτησε τῆς Νομικῆς Σχολῆς Gray's Inn. Καθηγητὴς τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Λονδίνου. Διευθυντὴς Σπουδῶν τοῦ ἐν Λονδίνῳ Ἰνστιτούτου Παγκοσμίων Ὑποθέσεων. Ἐδίδαξεν εἰς πλεῖστα ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Διεθνοῦς Δικαίου τῆς Χάγης, τὴν Σχολὴν Ἀμύνης τοῦ NATO εἰς Παρισίους κλπ. Τὸν παρελθόντα Μάρτιον μετέσχε τῆς εἰς τὴν Πάντειον Σχολὴν λαβούσης χώραν δημοσίας συζητήσεως μὲ θέμα : «Αἱ σύγχρονοι μορφαὶ κυριαρχίας». Εἶναι συγγραφεὺς πλείστων συγγραμμάτων.

Τὸ κατωτέρω δοκίμιόν του, «ὁ σκοπὸς τοῦ οὐδετερισμοῦ», δημοσιεύεται εἰς τὸ «Ἐτήσιον Βιβλίον τῶν Παγκοσμίων Ὑποθέσεων» τοῦ 1961.

1. Πρβλ. ἐπίσης D. Healey : «Neutralism» (1955) καὶ H. J. Morgenthau : «Neutrality and Neutralism», «Year Book of World Affairs», τόμ. 11 (1957), σ. 47 καὶ ἑφεξῆς.

2. Βλ. περαιτέρω τοῦ συγγραφέως «Power Politics» (19644), σ. 170 καὶ ἑφεξῆς.

3. Βλ. περαιτέρω «Year Book of World Affairs», τόμ. 13, σ. 243 καὶ ἑφεξῆς καὶ τόμ. 13 «Current Legal Problems» (1960), σελ. 282–283.

Αἰσθηταὶ Ὑποδιαιρέσεις.

Οἱ σπουδασταὶ τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου καὶ τῶν Διεθνῶν Σχέσεων οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦν νὰ πλησιάσουν μὲ τὴν ἰδικήν των εἰδικὴν σημασίαν τὴν λέξιν Οὐδετερότης δυνατὸν νὰ μὴ ἐννοοῦν πάντοτε ὅτι ἡ γενικὴ χρῆσις αὐτοῦ τοῦ ὅρου ἔχει τρεῖς διακεκριμένας σημασίας. Τρία ἀποφθέγματα θὰ χρησιμεύσουν διὰ νὰ ἑρμηνεύσουν αὐτὸ τὸ σημεῖον :

«Ποῖος δύναται νὰ εἶναι σοφός, κατάπληκτος, ἐγκρατής, βίαιος, πιστὸς καὶ οὐδέτερος μέσα σὲ μιὰ στιγμή ; Κανεὶς ἄνθρωπος» (Μακβέθ).

«Ἡ ψυχὰ οὐδετερότης ἑνὸς ἀμερολήπτου κριτοῦ» (Ἔντμουντ Μποῦρκε).

«Ἔχομεν παραμείνει μακράν, ἐπιμελῶς οὐδέτεροι» (Γούντροου Γουΐλσον — Μήνυμα πρὸς τὸ Κογκρέσσον, 7 Δεκεμβρίου 1915).

Οὕτως, εἰς τὴν γενικήν της χρῆσιν, ἡ Οὐδετερότης δυνατὸν νὰ σημαίνῃ ἀπόλυτον ἀδιαφορίαν, καθὼς ἐπίσης ὑπολογισμένην ἀποχὴν ἢ ὀρθολογικῶς ἐλεγχομένην ἀμεροληψίαν.

Συνώνυμα.

Ἀκολούθως εἶναι σκόπιμον νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ἑπτὰ ἄλλους σχετικοὺς ὅρους παρεμφεροῦς σημασίας.

1) Ἀπομονωτισμός. Σημαίνει πολιτικὴν ἀποχῆς, ἡ ὁποία ποικίλλει ἀπὸ τὴν «ἰδανικὴν» ἀπομόνωσιν τῶν Μεγαλυτέρων Δυνάμεων ἕως τὰς τιμίας, ἀλλὰ ὀλιγώτερον θελητικάς, τοποθετήσεις τοῦ ἀβλαβοῦς ἀσημάντου ἀνθρώπου ἔναντι τῶν παγκοσμίων ὑποθέσεων. Ὁ ἀπομονωτισμὸς δυνατὸν νὰ εἶναι ἀκόμη ἡ πολιτικὴ ἔκφρασις τοῦ γεωγραφικοῦ ἀπροσίτου ἢ τῆς ἀνακολουθίας μίας χώρας ἔναντι ἑνὸς πιθανοῦ ἐχθροῦ. Ἡ πραγματοποίησις αὐτοῦ (τοῦ ἀπομονωτισμοῦ) εἶναι ζήτημα περιστάσεων καὶ τεχνικῆς ἀναπτύξεως ἰδιαιτέρως ὡς πρὸς τὰ συγκοινωνιακὰ μέσα καὶ τὰς ἐνόπλους δυνάμεις.

2) Ἀδέσμευτον. Εἰς τριγωνικὰς σχέσεις, ἰδιαιτέρως ἐκείνας ἑνὸς συστήματος ἰσορροπίας δυνάμεων, ἡ πολιτικὴ τῆς ἐπιφυλάξεως καὶ ἀποσχίσεως ἀπὸ τὰς ἄλλας Δυνάμεις δυνατὸν νὰ καταστήσῃ ἓν κράτος ἱκανὸν νὰ ἀκολουθήσῃ αὐτὴν τὴν γραμμήν, νὰ κατέχῃ τὴν κάπως ὑπερτιμωμένην θέσιν τοῦ ἰσορροπιστοῦ. Τὸ πιθανὸν ἀπόκρυφον τέχνασμα ἀποδιδόμενον εἰς τὸν Ἑρρῖκον τὸν Η' : «Cui ad haereo praeest», ἑρμηνεύει δεόντως αὐτὴν τὴν μορφήν.

3) Οὐδετερότης. Ὑποδηλοῖ τὴν πολιτικὴν καὶ νομικὴν κατάστασιν μιᾶς χώρας μὴ εὑρισκομένης εἰς ἐμπόλεμον κατάστασιν ἔναντι οὐδενὸς τῶν δύο ἐμπολέμων. Ἔκανε τὴν ἐμφάνισίν της εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς διπλωματικὰς σχέσεις κατὰ τὸν Μεσαιῶνα. Ἐνῷ, κατὰ τὴν ἀρχικὴν φάσιν τῆς ἐξελίξεως αὐτῆς τῆς ἐννοίας, ὡρισμέναι μορφαὶ διακρίσεως μεταξὺ τῶν ἐμπολέμων, ἰδιαιτέρως ἐν σχέσει πρὸς τὰς πρὸ τοῦ πολέμου συνθήκας, εἶχον θεωρηθῆ ὡς συμβιβάσιμοι πρὸς τὴν οὐδετερότητα (εὐμενὴς οὐδετερότης),

ἡ οὐδετερότης εἰς τὴν κλασσικὴν της σημασίαν ἀπαιτεῖ πλήρη ἀποχὴν τοῦ Κράτους ἀπὸ οἱανδήποτε πρᾶξιν μεροληψίας ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου ἐμπολέμου (α ὐ σ τ η ρ ὰ οὐδετερότης). Ὡς ἑρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Μουσσολίνι, κατὰ τὴν μικρᾶς διαρκείας Μ ὴ Ἐ μ π ό λ ε μ ο ν Κ α τ ά σ τ α σ ί ν του, οἱαδήποτε παράβασις τῶν ὑποχρεώσεων τῆς οὐδετερότητος, τὴν ὁποίαν παράβασιν τὰ Κράτη ἀπέκλειον καὶ ἦσαν προετοιμασμένα νὰ ὑποστοῦν χωρὶς τίποτε ἄλλο παρὰ μόνον προφορικὰς διαμαρτυρίας, ἦτο συμβιβάσιμος πρὸς αὐτὴν τὴν ἰδιάζουσαν παραλλαγὴν τῆς οὐδετερότητος.

Μὲ μίαν πλέον σοβαρὰν σημασίαν ἡ οὐδετερότης εἰς τὰ συλλογικὰ συστήματα ὅπως ἐκεῖνα τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, καὶ τῶν Ἡν. Ἐθνῶν ἀπαιτεῖ, καὶ παρέχει, ἀποκλεισμὸν ἐναντίον τοῦ ἐπιδρομέως καὶ ὑπὲρ τοῦ θύματός του. Ἀκόμη οἱαιδήποτε ὑπαναχωρήσεις ἀπὸ τοὺς κανόνας τοῦ ἐθιμικοῦ δικαίου — ὅπως ὁ σκοπὸς αὐτοῦ τοῦ ἰδίου τοῦ ἐπιδρομέως — περιορίζονται εἰς κοινῇ συναινέσει ἐποικοδομητικὰς λύσεις βασιζομένας ἐπὶ τῶν θεμελίων τοῦ κλασικοῦ διεθνοῦς δικαίου.

4) Ο ὐ δ ε τ ε ρ ο π ο ί η σ ι ς. Ἐνῷ, βάσει τοῦ διεθνοῦς ἐθιμικοῦ δικαίου, ἡ οὐδετέρα Δύναμις παραμένει ἐλευθέρα νὰ μεταβάλῃ τὴν κατάστασίν της τῆς οὐδετερότητος μὲ αὐτὴν τοῦ πολέμου, ἓν οὐδετεροποιηθὲν κράτος τὸ ὁποῖον μετέχει μιᾶς συνθήκης ὁριζούσης τὴν μόνιμον οὐδετερότητά του δὲν δύναται νὰ πράξῃ τὸ αὐτό. Δὲν δύναται νὰ καταφύγῃ εἰς πόλεμον ἄνευ παραβιάσεως τῶν ἐκ τῆς συνθήκης ὑποχρεωσεών του ἢ χωρὶς νὰ ἀπαλλαγῇ αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἄλλων συμμετεχόντων εἰς τὴν συνθήκην κρατῶν. Παρουσιάζει τὸν τύπον αὐτοῦ τοῦ κράτους ἡ Ἑλβετία.

Ἡ οὐδετερότης τῆς Αὐστρίας ἔχει διεθνῶς ἀναγνωρισθῆ ὑπὸ τῶν Δυνάμεων αἱ ὁποῖαι ἔχουν λάβει ὑπὸ σημείωσιν τὴν ἀπόφασιν τῆς Αὐστρίας νὰ ἀκολουθήσῃ μίαν τοιαύτην πολιτικήν. Μὲ τὴν ἐξαίρεσιν τῆς Σοβ. Ἑνώσεως, ὁπωσδήποτε, οὐδεμία ἀπὸ αὐτὰς τὰς Δυνάμεις ἔχει ἀποκτήσει τὸ νομικὸν δικαίωμα νὰ διεκδικήσῃ ἀπὸ τὴν Αὐστρίαν τὴν διατήρησιν αὐτῆς τῆς καταστάσεως. Εἶναι τοὐλάχιστον συζητήσιμον, ὅτι βάσει τοῦ Μεμοράντουμ τῆς Μόσχας τῆς 15ης Ἀπριλίου 1955 ἡ Σοβ. Ἕνωσις ἔχει ἀποκτήσει τὸ νομικὸν δικαίωμα νὰ ἐπιμείνῃ ὅπως ἡ Αὐστρία διατηρήσῃ τὴν οὐδετερότητά της.

Εἰς τὸ κινηματογραφικὸν ἀπὸ τηλεοράσεως ἔργον της Ν ῆ σ ο ς ε ἰ ς τ ὰ Ἀ ν ο ι κ τ ά, ἐκτυλισσομένου εἰς τὴν τελειωτικὴν φάσιν ἑνὸς φανταστικοῦ Γ' Παγκοσμίου Πολέμου, ἡ Μαργκανίτα Λάσκι ἔχει χρησιμοποιήσει τὸν ὅρον ο ὐ δ ε τ ε ρ ο π ο ί η σ ι ς μὲ μίαν νέαν καὶ ἀπαισίαν σημασίαν. Οὐδετεροποίησις ἐδῶ σημαίνει καταστροφὴ μὲ μικρᾶς κλίμακος πυρηνικὰς βόμβας περιοχῶν, αἱ ὁποῖαι περιοχαί, ἄλλως θὰ μποροῦσαν νὰ προσελκύσουν τὴν κατάληψιν ἐκ μέρους τῆς ἄλλης πυρηνικῆς ὑπερ-Δυνάμεως.

5) Μ ο ν ο π λ ε υ ρ ι σ μ ό ς. Ἔχει καταστῆ ταυτόσημος μὲ πολιτικὴν ὑπολογισμένου κινδύνου — τοῦ «μόνος ἐναντίον ὅλων» — ὡς, π.χ. ἡ κατα-

στροφὴ τῶν ἀποθεμάτων πυρηνικῶν ὅπλων, ἀνεξαρτήτως παρομοίας ἐνεργείας ἐκ μέρους ἄλλων Δυνάμεων.

6) Μὴ εὐθυγράμμισις. Εἶναι ἐκ παραδόσεως ἀντιληπτὴ ὡς μία πολιτικὴ στερουμένη περιπλόκων συμμαχιῶν. Ἡ πολιτικὴ τῶν ΗΠΑ πρὸ τοῦ Α' Παγκοσμίου Πολέμου εἶναι ἡ τυπικὴ ἐπεξήγησις αὐτοῦ τοῦ τύπου, ὡς, ὁπωσδήποτε, ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν ἐδαφικὴν ἐπέκτασιν τῶν Η.Π.Α. κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς τῆς περιόδου εἰς βάρος τῆς Γαλλίας, τοῦ Μεξικοῦ καὶ τῆς Ἱσπανίας. ἡ μὴ εὐθυγράμμισις τῆς πολιτικῆς ἑνὸς κράτους δὲν εἶναι ἀπαραιτήτως ταυτόσημος εἴτε πρὸς τὸν ἀπομονωτισμὸν εἴτε πρὸς τὴν εἰρηνοποίησιν. Τὸ περιεχόμενόν της εἶναι καθαρῶς ἀρνητικὸν καὶ διατυποῦται καλῶς εἰς τοὺς λόγους τοῦ Γεωργίου Οὐάσιγκτων, κατὰ τὸ Ἀποχαιρετιστήριον Μήνυμά του : «Ἡ Εὐρώπη ἔχει ἓν σύνολον βασικῶν ἐνδιαφερόντων τὰ ὁποῖα, δι' ἡμᾶς οὐδεμίαν, ἢ τὸ πολὺ μίαν ἀπομεμακρυσμένην, ἔχουν σχέσιν . . . Πῶς, διὰ τῆς συνυφάνσεως τοῦ πεπρωμένου μας πρὸς τὸ τοιοῦτον οἱουδήποτε τμήματος τῆς Εὐρώπης συμπλέκομεν τὴν εἰρήνην μας καὶ τὴν εὐδαιμονίαν μας εἰς τὰ δίκτυα τῆς Εὐρωπαϊκῆς φιλοδοξίας, τοῦ ἀνταγωνισμοῦ τοῦ ἐνδιαφέροντος, τοῦ χιοῦμορ ἢ τῆς ἰδιοτροπίας ;».

7) Μὴ ἐπέμβασις. Ἔχει μίαν ἐλαφρῶς διάφορον σημασίαν. Ἡ ἔμφασις εἰς αὐτὸν τὸν ὅρον ὑπάρχει τόσον εἰς τὴν πάλην μεταξὺ τῶν ἀντιμαχομένων ἰδεολογιῶν ὅσον καὶ ἐπὶ τῆς πάλης μεταξὺ τῶν ἀντιπάλων δυνάμεων, διατεταγμένων καθ' ὁμάδας. Ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς λόγους τοῦ Παντὶτ Νέρου, ἡ «μὴ-ἐπέμβασις» ἔχει φθάσει νὰ σημαίνῃ μίαν στάσιν ἀνοικτῆς ἀποχῆς ἀπὸ τοὺς διαπληκτισμοὺς μεταξὺ τῶν παγκοσμίων δυνάμεων καὶ τῆς ἀποφάσεως νὰ μὴ παρεκκλίνῃ περισσότερον ἀπὸ ὅτι εἶναι ἀπολύτως ἀναπόφευκτον ἀπὸ τοῦ ἀγῶνος ὅπως βελτιώσῃ κανεὶς τὴν πατρίδα του. Θὰ παραμείνῃ ἵνα ἴδωμεν ἐὰν ὁ neutralismo interessado τοῦ Προέδρου Κουάντρο θὰ εἶναι μία Βραζιλιανὴ ἐκδοχὴ τοῦ «Νερουϊσμοῦ» ἢ μία ἀπόπειρα νὰ συνδυασθῇ ἡ πολιτικὴ τῆς «μὴ εὐθυγραμμίσεως» μὲ ἰδεολογικὴν συμπάθειαν πρὸς τὸ ἓν τῶν δύο στρατοπέδων.

Ὡς χρησιμοποιεῖται, εἰς σύγχρονον χρῆσιν, ὁ οὐδετερισμὸς ὡς μία πολιτικὴ καὶ ἰδεολογικὴ ἔννοια παρουσιάζεται νὰ εἶναι στενώτατα συνδεδεμένος μὲ ἰδέας ὡς ἡ «μὴ εὐθυγράμμισις» καὶ ἡ «μὴ ἐπέμβασις» καὶ συμφώνως πρὸς τὸ περιεχόμενόν του εἶναι πιθανὸν νὰ σημαίνῃ τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο ἢ ἀμφότερα.

II. Η ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ ΟΥΔΕΤΕΡΙΣΜΟΥ

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν οὐδετερότητα, ἡ ὁποία προϋποθέτει μίαν ἐμπόλεμον κατάστασιν μεταξὺ τοὐλάχιστον δύο ἄλλων Κρατῶν, ὁ οὐδετερισμός, καταληπτὸς ὡς μία πολιτικὴ μὴ εὐθυγραμμίσεως ἢ μὴ ἐπεμβάσεως, εἶναι χρήσιμος ὡς ἕνας τύπος πολιτικῆς εἰς ἐποχὰς τόσον εἰρήνης ὅσον καὶ πολέμου. Ὅμως

ἡ χρῆσις μίας ὁρολογίας ποὺ θυμίζει πόλεμον εἶναι συμπτωματική : ὑπογραμμίζει ἕνα ἀρνητικὸν τύπον εἰρήνης — τὸν τύπον «κοινωνικῆς» εἰρήνης, ὡς διακρινόμενον ἀπὸ τὸν τύπον τῆς «κοινοτικῆς» εἰρήνης — χαρακτηριζόμενον ἀπὸ τὴν ἀπουσίαν σχεδὸν τοῦ πολέμου ἀντὶ μίας κοινῆς πάλης, διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν θετικῶν ἀξιῶν τοῦ παγκοσμίου πολιτισμοῦ, καὶ ἡ ὁποία εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ μετὰ τὸ 1945 κόσμου, ἔχει ὑπάρξει ἡ ἀτυχὴς μοῖρα ἑνὸς κόσμου διηρημένου ἐναντίον τοῦ ἰδίου τοῦ ἑαυτοῦ του.

Ὅροι τοῦ Οὐδετερισμοῦ.

Εἰς ποίας περιστάσεις ὁ οὐδετερισμὸς εἶναι πρακτικὴ πολιτικὴ ἢ τίποτε περισσότερον ἀπὸ μίαν φαντασιοκοπίαν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τρεῖς μείζονας παράγοντας. Μία ἀποφασιστικὴ ἄποψις τοῦ θέματος εἶναι ὁ χαρακτὴρ καὶ ὁ σκοπὸς τῆς διεθνοῦς κοινωνίας εἰς οἱονδήποτε ὡρισμένον χρόνον. Τὰ ἄλλα εἶναι ἡ θέσις οἱουδήποτε ἰδιαιτέρου Κράτους εἰς τὴν διεθνῆ ἱεραρχίαν καὶ ἡ γεωγραφική του, ἢ σχεδόν, στρατηγική του τοποθέτησις ἐν σχέσει πρὸς τὰς κυρίας Δυνάμεις ἢ δυνάμεις συνασπισμῶν.

Διὰ νὰ καταστῇ σαφὴς ὁ σκοπὸς καὶ τὰ ὅρια τοῦ οὐδετερισμοῦ ὡς μίας στρατηγικῆς τῆς διεθνοῦς πολιτικῆς, εἰς ἓν περιβάλλον πολιτικῆς δυνάμεως, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ κάμωμεν μόνον μίαν προϋπόθεσιν : ὅτι ἓν τοιοῦτον σύστημα θὰ ἀπετελεῖτο ἀπὸ περισσότερα τῶν δύο Κράτη. Μὲ μίαν τοιαύτην κατάστασιν κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ κυβερνῆται ἑκάστου Κράτους ἔχουν ἀρχικῶς δικαιολογηθῆ ἀπὸ τὰς ὁπωσδήποτε λανθασμένας ἑρμηνείας τοῦ ἐθνικοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς πατρίδος των, καὶ ὁ πόλεμος παραμένει μία σταθερὰ δυνατότης, πέντε τυπικαὶ δυνατότητες εἶναι ἀνοικταὶ διὰ τὰς Δυνάμεις τὰς ἐμπλεγμένας εἰς ἕνα τοιοῦτον δεσμόν.

Προξενεῖ σχετικῶς μικρὰν διαφορὰν ἐὰν ἓν τοιοῦτον διεθνὲς σύστημα ἀποτελεῖται ἀπὸ τρεῖς ἢ περισσοτέρας ὀντότητας. Διὰ τὴν περίπτωσιν διαγραμματικῆς παραστάσεως, ὁπωσδήποτε, εἶναι πρέπον νὰ μειωθῇ ἡ ἀριθμητικὴ σχέσις εἰς τὸ ἐλάχιστον, δηλαδὴ τρεῖς Δυνάμεις, καὶ διὰ νὰ φαντασθῶμεν αὐτὰς σχετιζομένας τὴν μίαν πρὸς τὴν ἄλλην ἴσως κατὰ τὸν τρόπον τὸν προμηνυόμενον εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Ὄργουελλ μυθιστόρημα (1984). Δύναται νὰ ὀνομασθοῦν Γαλάζια Χώρα (Γ), Ἐρυθρὰ Χώρα (Ε) καὶ Κιτρίνη Χώρα (Κ)

(1) Γ — Ε // Κ. Εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν αἱ Γ καὶ Ε εὑρίσκονται εἰς μίαν ἀνταγωνιστικὴν μεταξύ των σχέσιν, ἐνῷ ἡ Κ μένει παθητικῶς εἰς τὸ περιθώριον. Ἡ πολιτικὴ ἑνὸς οὐδετεροποιηθέντος Κράτους, ὡς ἡ Ἑλβετία, κατὰ τὴν πρὸ τοῦ 1914 περίοδον καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Α' Παγκοσμίου Πολέμου ἐπεξηγεῖ αὐτὸν τὸν τύπον.

(2) Γ — / Κ / — Ε. Ἐδῶ ἡ Κ ἔχει υἱοθετήσει τὴν θέσιν τοῦ ἰσορροπιστοῦ μεταξὺ τῶν Γ καὶ Ε. Ἡ Βρετανικὴ πολιτικὴ ἔναντι τῆς πρὸ τοῦ 1914 Εὐρώπης ἐπεξηγεῖ αὐτὸ τὸ σημεῖον.

(3) Γ + Κ — Ε. Εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν ἡ Κ ἔχει ἀποφασίσει νὰ λάβῃ θέσιν καὶ εὐθυγράμμισε ἑαυτὴν πρὸς τὴν Γ.

(4) Γ — Κ + Ε. Ἐδῶ ἡ Κ ἔχει ταχθῆ ὑπὲρ τῆς ἄλλης πλευρᾶς. Ἡ Ἰταλικὴ πολιτικὴ τῆς εὐθυγραμμίσεως καὶ τῆς ἀναευθυγραμμίσεως πρὸ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Α' Παγκοσμίου Πολέμου ἐξηγοῦν ἀμφοτέρους τοὺς τύπους (3) καὶ (4) καὶ

(5) Γ + Ε — Κ. Αἱ τρεῖς διαιρέσεις τῆς Πολωνίας, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 18ου καὶ 19ου αἰῶνος, προσφέρουν σκληρὰν ἐπιβεβαίωσιν αὐτῆς τῆς θέσεως, ὅτι χρειάζονται περισσότεροι τοῦ ἑνὸς διὰ νὰ καταστῇ ὁ οὐδετερισμὸς δυνατός. Ὁ οὐδετερισμὸς προϋποθέτει τὴν προθυμίαν ἄλλων Κρατῶν νὰ σεβασθοῦν ἢ τοὐλάχιστον νὰ ἀνέχωνται μίαν τοιαύτην πολιτικήν.

Ὁ Οὐδετερισμὸς εἰς τὴν Σύγχρονον Παγκόσμιον Κοινωνίαν.

Εἰς τὴν σύγχρονον παγκόσμιον κοινωνίαν τρεῖς μείζοντες συντελεσταὶ παρουσιάζονται νὰ καθορίζουν τὴν πραγματοποίησιν τοῦ οὐδετερισμοῦ, ἐννοουμένου ὡς μιᾶς πολιτικῆς «μὴ εὐθυγραμμίσεως» ἢ «μὴ ἐπεμβάσεως».

Πρῶτον. Ἡ διαίρεσις τῆς διεθνοῦς κοινωνίας εἰς δύο παγκόσμια στρατόπεδα ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἡγεμονικῶν Δυνάμεων ὑποδηλοῖ ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐπικοινωνίας καὶ τὸ προσιτόν, ἡ τάσις πρὸς τὴν συσπείρωσιν καὶ τὴν ἀδιαιρετότητα τῆς παγκοσμίου κοινωνίας συνεχίζεται.

Δεύτερον. Ἡ λειτουργία τοῦ νόμου τῆς συγκεντρώσεως τῆς πολιτικῆς καὶ οἰκονομικῆς δυνάμεως εἰς αὐξανόντως μεγαλυτέρας μονάδας, ἐμφανίζεται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐμφανίσεως ἑνὸς ἐκπληκτικῶς εὐρέως ἀριθμοῦ νέων «κυριάρχων καὶ ἰσοτίμων» συναδελφικῶν μελῶν τῶν Ἡν. Ἐθνῶν.

Ἀντίπαλοι καθ' ὁμάδας διατάξεις, ἀκόμη καὶ ἐντὸς ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ στρατοπέδου, ὡς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως Ἐλευθέρου Ἐμπορίου εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην, εἶναι πιθανῶς κάλλιστα κατανοηταὶ εἰς αὐτὸ τὸ κείμενον. Ὡς ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν θέσιν χωρῶν ὡς ἡ Φινλανδία, ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ Ἐλβετία, εἶναι πρακτικῶς ἀδύνατον δι' οἱανδήποτε ἐξ αὐτῶν τῶν χωρῶν νὰ παραμείνῃ ἀόριστος ἐκτὸς τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης αὐτῶν τῶν συμπήξεων.

Ἐφ' ὅσον ἡ οἰκονομία παραμένει ἐν ἔργον τῆς πολιτικῆς, ὅπως θὰ πρέπει νὰ συμβαίνῃ εἰς ἕνα σύστημα δυναμικῆς πολιτικῆς — ἐν σημεῖον πλέον σαφῶς διακρινόμενον ἀπὸ τοὺς Ἀντενάουερ καὶ ντὲ Γκώλλ, παρὰ ἀπὸ τοὺς ἀντιστοίχως Βρεταννοὺς ἰθύνοντας — ἡ πολιτικὴ ὁλοκλήρωσις τείνει νὰ ἀκολουθήσῃ τὰ ἴχνη τῆς οἰκονομικῆς ὁλοκληρώσεως. Θὰ ἦτο ἀξιοσημείωτον ἐὰν ἐν ἱδρυτικὸν μέλος μιᾶς ἐν λειτουργίᾳ ὁμοσπονδίας, ὡς αἱ τρεῖς Κοινότητες τῆς

Μικρᾶς Εὐρώπης τῶν Ἕξ, ἦτο ἱκανὸν νὰ ἀκολουθήσῃ συγχρόνως στάσιν πολιτικῆς «μὴ εὐθυγραμμίσεως» καὶ «μὴ ἐπεμβάσεως».

Τρίτον. Τὸ ἀδιέξοδον τοῦ πυρηνικοῦ ἀνταγωνισμοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον ἔφθασαν μεταξύ των τὰ δύο παγκόσμια στρατόπεδα, καὶ αἱ προοπτικαὶ τῆς ἀμοιβαίας ἐξοντώσεως, ὡς ἀποτελέσματος ἑνὸς ἄλλου μείζονος πολέμου, ἀποκλείει διὰ τὸ μέλλον ἀνοικτὸν πόλεμον μεταξὺ τῶν παγκοσμίων δυνάμεων, ὡς μιᾶς ἀπὸ τὰς ἐναλλασσομένας τακτικὰς τῆς παγκοσμίου πολιτικῆς. Τοὐλάχιστον ἐπὶ ἑνὸς ὀρθολογικοῦ ἐπιπέδου ἡ ἐκλογὴ μεταξὺ εἰρήνης καὶ πολέμου — πρότερον τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ ἑνὸς πολιτικῶς κυριάρχου Κράτους — δὲν εἶναι πλέον ἐλευθέρα εἰς αὐτὰ τὰ κράτη εἰς τὰς σχέσεις των μεταξύ των. Εἰς μίαν τοιαύτην κατάστασιν εἶναι εὐκολώτερον διὰ μέσας Δυνάμεις καὶ μικρὰ Κράτη νὰ ἀκολουθήσουν πολιτικὴν οὐδετερισμοῦ παρ' ὅτι θὰ ἦσαν ἄλλως ἐντὸς ἑνὸς καταποντιζομένου κόσμου καὶ ἐνώπιον αὐξανομένης συσσωρεύσεως δυνάμεως.

Σκοπὸς καὶ Ὅρια τοῦ Οὐδετερισμοῦ.

Δὲν θὰ ἐδίδετο ὑπερβαλλόντως δυνατὴ ἔμφασις εἰς τὸ ὅτι αὐτὴ ἡ σχετικῶς θετικὴ ἐκτίμησις τῶν δυνατοτήτων τοῦ οὐδετερισμοῦ εἰς τὴν σύγχρονον παγκόσμιον κοινωνίαν βασίζεται εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς ὑπάρξεως μιᾶς παγκοσμίου ἰσορροπίας πυρηνικοῦ τρόμου. Οἱαδήποτε μείζων ἀποστασία ἀπὸ οἱοδήποτε τῶν παγκοσμίων στρατοπέδων, ἡ ὁποία, κατὰ τὴν ἄποψιν τοῦ ἄλλου στρατοπέδου, θὰ ἐπηρέαζε σοβαρῶς τὴν ὑφισταμένην ἰσορροπίαν καὶ θὰ τὸν ἐφοδίαζε μὲ τήν, ὁπωσδήποτε ἀπατηλήν, πιθανότητα μιᾶς ἀποφασιστικῆς νίκης καὶ παγκοσμίου ὑπερτερήσεως, θὰ ἐξέθετε εἰς κίνδυνον τὴν συνεχιζομένην πραγματοποίησιν τοῦ οὐδετερισμοῦ ὡς ἑνὸς τύπου τῆς διεθνοῦς πολιτικῆς.

Ἡ πεῖρα παρουσιάζεται νὰ ὑποδηλοῖ, ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοῦτο, οἱ διευθύοντες ἀμφότερα τὰ παγκόσμια στρατόπεδα προτιμοῦν νὰ ἀπομακρύνωνται τῆς πλευρᾶς τῆς ἀσφαλοῦς διακοπῆς, οἱασδήποτε κινήσεως ἀποσχίσεως πρὶν ἢ ἔχῃ ὑπερβολικὰ αὐξηθῆ αὐτὴ εἰς ὥθησιν. Οὕτως ἡ Σοβ. Ἕνωσις ἐθεώρησε τὴν ἔξοδον εἴτε τῆς Πολωνίας εἴτε τῆς Οὐγγαρίας ἀπὸ τὸ Ρωσο-Κινεζικὸν στρατόπεδον ὡς ἀπαράδεκτον. Παρομοίως ὁ Χρουστσὼφ ἔχει προχωρήσει σὲ ἐπίδοση ὡς πρὸς τὴν προτίμησιν πρὸς τὴν βεβαιότητα νὰ ἔχῃ 20 ἑκατομμύρια Γερμανοὺς μὲ τὸ μέρος του ἀντὶ τῆς δυνατότητος νὰ ἔχῃ 70 ἑκατομμύρια οὐδετεροποιημένους Γερμανοὺς ἐναντίον του. Ἐὰν κρίνωμεν ἀπὸ τὴν ἀντίδρασιν τῶν ΗΠΑ ἐναντι τοῦ κομμουνιστικῶς διαποτισμένου καθεστῶτος τοῦ Ἰακώβου Ἄρμπεντζ εἰς τὴν Γουατεμάλαν καὶ τὸν τύπον κυβερνήσεως κινήσεως νέων τοῦ Κάστρο, δὲν ὑφίστανται θεμελιώδεις διαφοραὶ μεταξὺ τῶν δύο διευθύνσεων τῶν δύο στρατοπέδων εἰς τὴν ἀποδοκιμασίαν των βασικῶς τῶν τάσεων πρὸς ἀπόσχισιν. Ὡς, ὁπωσδήποτε, παρουσιάζεται ἀπὸ τὴν μεταβολὴν

εἰς τὴν ἔμφασιν ἀπὸ τὰς Προεδρικὰς ἐκλογὰς τοῦ 1960, τῶν ΗΠΑ εἰς τὰς στάσεις πρὸς οὐδετερισμὸν εἰς τὸ Λάος καὶ τὸ Κονγκό, ὑφίσταται μία δυνατότης ὅτι τὸ Δυτικὸν στρατόπεδον θὰ υἱοθετήσῃ εἰς τὸ μέλλον μίαν πλέον ἐλαστικὴν θέσιν εἰς τὰς περιπτώσεις εἰς τὰς ὁποίας ὁ οὐδετερισμὸς δὲν εἶναι πιθανὸν νὰ καταστῇ ἁπλῶς τὸ προκαταρκτικὸν βῆμα πρὸς μίαν ριζικὴν μεταβολὴν πρὸς τὴν ἄλλην πλευράν.

Ἐὰν ἕνας χάρτης τῶν περιοχῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἀμφότερα τὰ παγκόσμια στρατόπεδα θὰ ἐθεώρουν τὸν οὐδετερισμὸν «ἀνεκτόν», ἐπρόκειτο νὰ σχεδιασθῇ, ἡ περιλαμβανομένη χώρα θὰ ἐξετείνετο πρὸς τὸ παρὸν ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν καὶ τὴν Ἐγγὺς Ἀνατολὴν ἕως τὴν Μέσην Ἀνατολήν, τὰς Ἰνδίας καὶ τὴν Νοτιοανατολικὴν Ἀσίαν. Τὸ πλεῖστον ἀμφότεραι αἱ πλευραι ἔχουν συμφωνήσει ἐπὶ τῆς συνέσεως νὰ μὴ ἀπειλήσουν οἱοδήποτε Κράτος εἰς αὐτὰς τὰς περιοχὰς μὲ ἀνοικτὸν καὶ τυπικὸν διεθνῆ πόλεμον. Ὁπωσδήποτε δὲν μεταχειρίζονται τὰς περιοχὰς αὐτὰς ὡς ἀπηλλαγμένας οἰκονομικῆς καὶ ἰδεολογικῆς διεισδύσεως οὔτε εἶναι μακρὰν τῆς προσπαθείας νὰ κλίσουν τὴν ἐσωτερικὴν ἰσορροπίαν εἰς οἱανδήποτε ἀπὸ αὐτὰς τὰς χώρας ὑπὲρ αὐτῶν. Ἀκόμη τὸ φαινόμενον τῶν ἐπιδρομῶν ἐκ τῶν ἔσω — ὡς ἐπραγματοποιήθη εἰς τὴν Τσεχοσλοβακίαν καὶ τὴν Γουατεμάλαν — ἀποδεικνύει ὅτι οἱ κανόνες συμφώνως πρὸς τοὺς ὁποίους παίζεται αὐτὸ τὸ παιγνίδι ποικίλλουν ἐξαιρετικῶς συμφώνως πρὸς τὸν χρόνον καὶ τὸν τόπον. Ἀμφότερα τὰ στρατόπεδα — ὅσον ἀφορᾷ τὸ Ρωσοκινεζικὸν στρατόπεδον ἡ Διακήρυξις τῆς Μόσχας τοῦ 1960 ὑπογεγραμμένη ὑπὸ 81 Κομμουνιστικῶν κομμάτων προσφέρει σχετικὴν ἀπόδειξιν — φαίνεται νὰ ἀποκλείῃ μόνον ἕνα τύπον πολέμου ἀπὸ τὰς στρατηγικάς των : τὸν θερμὸν πόλεμον ὑπὸ ἐλευθέρως ὑποτιθεμένην εὐθύνην διὰ μίαν τοιαύτην ἐνέργειαν.

III. ΑΙ ΑΡΕΤΑΙ ΤΟΥ ΟΥΔΕΤΕΡΙΣΜΟΥ

Δὲν εἶναι ὁ σκοπὸς αὐτοῦ τοῦ δοκιμίου νὰ ἠθικοποιήσῃ βάσει οἱασδήποτε προσωπικῆς ἀπόψεως τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ ἐλαττώματα τοῦ οὐδετερισμοῦ. Πρόκειται νὰ εὕρῃ γενικῶς παραδεκτὰ κριτήρια διὰ παραπομπῆς εἰς τὰ ὁποῖα θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ ὑπολογισθοῦν, ὀρθολογικῶς συμπεράσματα ἀρχῆς — ὡς διακρινόμενα ἀπὸ τὰς σκέψεις ἑνὸς καθαρῶς πραγματικοῦ χαρακτῆρος — ὑπὲρ καὶ κατὰ τῆς υἱοθετήσεως τῆς οὐδετέρας πολιτικῆς.

Ἡ πραγματοποίησις τοῦ οὐδετερισμοῦ ὡς μιᾶς διεθνοῦς στρατηγικῆς ἔχει ἤδη συζητηθῆ. Δι' οἱονδήποτε ὁ ὁποῖος θεωρεῖ τὴν ἐθνικήν, ἐγωϊστικὴν ἰδιοτέλειαν ὡς τὸ ὑπέρτατον ἀγαθόν, τὰ ἐπιχειρήματα καταλληλότητος καὶ ἠθικότητος συμπίπτουν. Ἔπειτα τὸ σχέδιον τοῦ οὐδετερισμοῦ θεωρεῖται κατάλληλον ὁποτεδήποτε προσφέρει εὐκαιρίας καλλιτέρας ἀπὸ οἱονδήποτε ἄλλο, ὅπως ἐπιτύχῃ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐθνικῆς ἐπιβιώσεως.

Εἰς τὸ ἐπίπεδον μιᾶς ἀνοργανώτου διεθνοῦς κοινωνίας, μία πολιτικὴ

οὐδετερισμοῦ εἶναι πιθανῶς τόσον ἠθικὴ ὅσον ἡ υἱοθέτησις οἱουδήποτε ἀπὸ τοὺς ἄλλους τύπους συμπεριφορᾶς. Ἐὰν ὑφίσταται κάποια, συνιστᾷ ἑαυτήν, χάρις εἰς τὴν σχετικὴν της ἀβλάβειαν. Ἐάν, ὁπωσδήποτε, ὁ κόσμος εἶναι νοητὸς βάσει μιᾶς κοινότητος, εἰς τὴν ὁποίαν κάθε ἔθνος θεωρεῖται ὡς ἀδελφικὸς φύλαξ καὶ καλὸς γείτων, αἱ πολιτικαὶ τοῦ οὐδετερισμοῦ ἐμφανίζονται πλέον ἐγωκεντρικαὶ ἀπὸ ὅτι εἶναι συμβιβαστὸν πρὸς τὴν ἠθικὴν ἰδιοσυγκρασίαν τόσον στενῶς συνδεομένων κοινωνικῶς διατεταγμένων ὁμάδων.

Ἡ δυσκολία τὴν ὁποίαν, εἰς παγκόσμιον κλίμακα, ἡ σύγχρονος διεθνὴς κοινωνία ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσῃ εἶναι ὅτι, ὅπως εἰς τὰ ἔτη τῶν ἐνδοπολέμων μεταξὺ τῶν δύο παγκοσμίων πολέμων, εὑρίσκει τὸν ἑαυτόν της εἰς κατάστασιν κατὰ τὸ ἥμισυ μεταξὺ ἀνοικτῆς δυναμικῆς πολιτικῆς καὶ «ὑπηρεσιακῆς» πολιτικῆς. Ὅπως κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ἡ παγκόσμιος κοινωνία ἐντὸς τοῦ συνομοσπονδιακοῦ σκελετοῦ τῶν Ἡν. Ἐθνῶν, ἔχει καταποντισθῆ εἰς ἓν σύστημα δυναμικῆς πολιτικῆς ἐν μεταμφιέσει. Ὅπως πρὶν τὰ μέλη τῶν Ἡν. Ἐθνῶν ἐπιδιώκουν πρωταρχικῶς τὰς ἰδικάς των τμηματικὰς βλέψεις, ὅμως ἔχουν μικρὰν δυσκολίαν εἰς τὸ νὰ καλύψουν αὐτὰ τὰ ἐνδιαφέροντα ὑπὸ τὴν κατάλληλον φρασεολογίαν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῶν Ἡν. Ἐθνῶν.

Συμφώνως πρὸς τὸν Χάρτην, ἡ ἀρχὴ τῆς συλλογικῆς ἀσφαλείας, ἐφαρμόζεται καὶ θεωρητικῶς, τὸ Συμβούλιον Ἀσφαλείας εἶναι τὸ ἐκτελεστικὸν ὄργανον τῆς παγκοσμίου κοινωνίας ὠργανωμένης εἰς τὰ Ἡν. Ἔθνη. Εἰς τὴν πρακτικὴν τῶν Ἡν. Ἐθνῶν, ὁπωσδήποτε τὰ μέλη τοῦ ΟΗΕ εἶναι διῃρημένα τὸ ἓν ἐναντίον τοῦ ἄλλου καὶ δεσμευμένα εἰς ἕνα ἐξοπλιστικὸν ἀγῶνα κοσμικῶν ἀναλογιῶν.

Οὕτω, ἐνῷ θεωρητικῶς, ὁ οὐδετερισμὸς εἰς ἓν τοιοῦτον συλλογικὸν σύστημα εἶναι ἀνάθεμα, καὶ ἡ οὐδετερότης εἰς οἱανδήποτε συλλογικὴν ἐνέργειαν ἐναντίον τοῦ ἐπιδρομέως ἀντικαθίσταται ἀπὸ βαθμιαίας μορφὰς βοηθείας πρὸς τὸ θῦμα τῆς ἐπιδρομῆς, σ υ γ κ ε κ ρ ι μ έ ν ω ς, αἱ αὐταὶ προϋποθέσεις αἱ ὁποῖαι δυνατὸν νὰ ἔχουν ποδηγετήσει τὸν οὐδετερισμὸν εἰς μίαν ἀνοργάνωτον διεθνῆ κοινωνίαν εἶναι πλέον πιθαναὶ παρὰ νὰ μὴ συνεχίσουν νὰ εἶναι ἀποδοτικαί.

Ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις τὸ νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἓν Κράτος ἱκανὸν νὰ ἐκλέξῃ μίαν πολιτικὴν τοῦ οὐδετερισμοῦ θὰ παραβλέπῃ τὰ ὀφέλη του πρὸς χάριν μιᾶς πλέον ὑπευθύνου κοινοτικῆς πολιτικῆς θὰ ἦτο ἐλαφρῶς ὑποκριτικόν. Εἶναι ἐπίσης συζητήσιμον, ἀντιληπτὸν ὑπὸ τοὺς ὅρους τῆς «μὴ εὐθυγραμμίσεως» καὶ «μὴ ἐπεμβάσεως», ὅτι αἱ πολιτικαὶ τοῦ οὐδετερισμοῦ προσφέρουν τρεῖς ἐποικοδομητικὰς δυνατότητας ἀπ' εὐθείας συντελούσας νὰ ἐπιτύχουν τὸ ἀντικείμενον τῆς μετατροπῆς τῆς συγχρόνου παγκοσμίου κοινωνίας, εἰς κάτι περισσότερον στενῶς πλησιάζον τοὺς σκοποὺς τοῦ Χάρτου τοῦ ΟΗΕ:

Π ρ ῶ τ ο ν, ὁ οὐδετερισμὸς προσφέρει μίαν ἐναλλαγὴν εἰς τὴν μονό-

τονον προσαρμογὴν καὶ τὴν στερεότυπον μεροληψίαν εἰς ἕνα ἐξ ἄλλου αὐστηρῶς διῃρημένον κόσμον.

Δεύτερον, ὁ οὐδετερισμὸς προβλέπει ἀπάθειαν ἐναντίον μὴ ρεαλιστικῶν ἀπόψεων τῶν μέσης δυνάμεως φιλοδοξιῶν ἐν σχέσει πρὸς Τρίτην Δύναμιν.

Τρίτον, καὶ πλέον σημαντικόν, ὁ οὐδετερισμὸς δίδει εἰς τὰ μὴ δεσμευμένα ἔθνη τὴν δυνατότητα νὰ ρίψουν τὸ βάρος των εἰς τὴν πλάστιγγα τῆς παγκοσμίου πολιτικῆς συμφώνως πρὸς κριτήρια, τὰ ὁποῖα τοὐλάχιστον ὀνομαστικῶς, ἀμφότεροι οἱ παγκόσμιοι συνασπισμοὶ ὑπογράφουν : αἱ ἀρχαὶ τοῦ Χάρτου τοῦ ΟΗΕ, ἰδιαιτέρως ἐκεῖναι τῆς καλῆς γειτονίας καὶ ἐνεργητικῆς καὶ εἰρηνικῆς συνυπάρξεως.

Ἡ πρακτικὴ τῶν Ἡν. Ἐθνῶν ἔχει ἀποδείξει ὅτι ἐνῷ τὸ πυρηνικὸν ἀδιέξοδον διαρκεῖ, αἱ μὴ δεσμευμέναι Δυνάμεις δὲν καταδικάζονται ἁπλῶς νὰ υἱοθετήσουν στάσεις τυπικῆς οὐδετερότητος εἰς θέματα ὅπως τῆς Οὐγγαρίας καὶ τοῦ Σουέζ. Ἐὰν θεωρήσωμεν ὅτι ἡ Α ἢ ἡ Β Μεγάλη Δύναμις ἔχει παραβῆ τὰς ἀρχὰς τοῦ Χάρτου, ἔχουν μίαν πραγματικὴν πιθανότητα νὰ ἐκφέρουν τὴν γνώμην των ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ ΟΗΕ.

Διὰ τῆς ὑποστηρίξεως τῆς Γραμματείας τῶν Ἡν. Ἐθνῶν καὶ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως εἰς ἐποικοδομητικὰς προσπαθείας εἰς οἱοδήποτε ἀπὸ τὰ σημεῖα παγκοσμίου περιπλοκῆς, αἱ μὴ δεσμευμέναι χῶραι εἶναι ἱκαναὶ νὰ μεταφράσουν εἰς θετικὴν ἐνέργειαν τὰς λιτὰς διατάξεις αἱ ὁποῖαι, εἰς περιπτώσεις ὅπως τοῦ Σουέζ, καὶ τὰ ἀρχικὰ στάδια τῆς κρίσεως τοῦ Κογκό, θὰ ἠδύναντο νὰ ἦσαν ἱκαναὶ νὰ καταστοῦν παραδεκταὶ διὰ τὰς παγκοσμίους Δυνάμεις.

Ἐὰν καὶ ὅταν, αἱ οὐδετεροποιούμεναι Δυνάμεις εἶναι ἱκαναὶ νὰ συνεχίσουν πολιτικὴν εἰς τοιοῦτον ὑψηλὸν ἐπίπεδον ἀρχῆς, θὰ ἔκαναν καλλίτερα νὰ προστατεύσουν ἑαυτὰς ἀποτελεσματικῶς παρὰ νὰ υἱοθετήσουν οἱοδήποτε ἀπὸ τὰ μυωπικὰ τεχνάσματα τῆς δυναμικῆς πολιτικῆς. Θὰ δυνηθοῦν νὰ ἐπιτύχουν εἰς τὸ νὰ ἐξοικειώσουν τὰς παγκοσμίως Δυνάμεις εἰς τὴν σχεδὸν θαυμαστὴν συνέχειαν τῆς συνυπάρξεώς των εἰς πεῖσμα, ὅλων τῶν προπαρασκευῶν τῶν Παγκοσμίων Δυνάμεων πρὸς τὸ ἀντίθετον ἀποτέλεσμα. Διὰ τῆς ὑποθάλψεως τῶν συνηθειῶν τῆς συνεργασίας, ὁπωσδήποτε περιωρισμένης, θὰ δύνανται νὰ βοηθήσουν τὰς ὑπερ-Δυνάμεις τῆς ἐποχῆς μας νὰ ἀπαλλάξουν ἑαυτὰς ἐν μέρει ἀπὸ τὸν ἀμοιβαῖον των φόβον καὶ τὴν δυσπιστίαν. Θὰ δύνανται ἀκόμη νὰ δελεασθοῦν αἱ Γιγαντιαῖαι Δυνάμεις νὰ δοκιμάσουν τὰ χέρια των εἰς τὴν θραῦσιν τοῦ φαύλου κύκλου τῆς παρούσης ἐριστικῆς των πολιτικῆς.

Κάμνει αὐτὸ τὸ σύνολον τίποτε περισσότερον ἀπὸ ἕνα ἐπὶ πλέον δοκίμιον εἰς τὰς ἀπατηλὰς ἐπικρίσεις ; Δεικνύει τὰς ἐμφύτους δυνατότητας εἰς τὴν πολιτικὴν τοῦ οὐδετερισμοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης ἐποχῆς τοῦ πυρηνικοῦ ἀδιεξόδου. Ἡ μετατροπὴ αὐτῶν τῶν δυνατοτήτων σὲ πραγματι-

κότητα, ὁπωσδήποτε ἀπαιτεῖ ἕνα ὑπολογησίμως μεγαλύτερον μέτρον ὑποστηρικτέου συγκρατημοῦ καὶ ὡριμότητος πολιτικοῦ κριτηρίου, παρὰ τὸ ὅτι αἱ πλεῖσται τῶν ἀδεσμεύτων χωρῶν καὶ τῶν ἡγετῶν των ἔχουν καταστῆ ἱκαναὶ νὰ συναθροίζωνται οἱανδήποτε χρονικὴν στιγμήν.

Κρίνοντες τὴν ἐπίδοσιν τῶν ἀδεσμεύτων χωρῶν, ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἄποψιν δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπον νὰ ἐφαρμόσωμεν εἰς αὐτὰς οἱονδήποτε περισσότερον ἀκριβὲς μέτρον ἀπὸ τὸ ἐφαρμοζόμενον εἰς τὰ ἔθνη τὰ ἐγκαλούμενα μεταξύ των εἰς τοὺς παγκοσμίους συνασπισμούς. Καὶ ἡ ἐπίδοσίς των εἶναι δυσκόλως ἐντυπωσιακή. Ἐπὶ πλέον πρέπει νὰ ὑπενθυμισθῇ πόσον πολὺ οἱ ἡγέται τῶν ἀδεσμεύτων ἐθνῶν ἐξαρτοῦν ἑαυτοὺς ἀπὸ τὴν αἰσθητὴν εὐθύνην τοῦ ἐσωτερικοῦ πολιτικοῦ των περιβάλλοντος καὶ τῶν προσωπικῶν ἀνταγωνισμῶν εἰς τὰ πολιτικὰ κινήματα ἐπὶ τῆς πιστῆς ὑποστηρίξεως τῶν ὁποίων ἡ πολιτική των καὶ μερικὰς φορὰς ἀκόμη καὶ ἡ φυσική των ὕπαρξις, ἐξαρτᾶται.

Ἕως τώρα αἱ ἀδέσμευτοι χῶραι ἔχουν ἀποδείξει τὴν μεγίστην συνοχήν, ὅταν ἀρνητικαὶ ὁρμαὶ τοῦ ἀντιαποικισμοῦ καὶ ἀντιιμπεριαλισμοῦ ἔχουν ἐμπνεύσει τὰς ἐνεργείας των. Ἐὰν θὰ καταστοῦν ἱκαναὶ νὰ ὑπερβοῦν αὐτὸν τὸν φραγμὸν τοιούτων δεσποζόντως ἀρνητικῶν ἀντιδράσεων θὰ δύναται καλῶς νὰ εἶναι ἡ δοκιμὴ ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ ἐξαρτηθῇ ὄχι μόνον ἡ ἰδική των ἐπιβίωσις, ἀλλὰ καὶ ἐκείνη τῆς πολιτισμένης ἀνθρωπότητος ἐν γένει.